

veddigt, så er der i realiteten tale om et modspil over for Kommissionen, der sikrer Parlamentets muligheder for at fremkomme med selvstændige, alternative forslag. Det er en mulighed, der ville foreligge også uden støtte fra parlamentsmedlemmerne, men ikke i nær så udstrakt grad, som tilfældet nu er.

Det må overvejes, om man kan gennemføre en ændring, der muliggør, at folketingets oppositionspartier kan få bedre assistance, når det drejer sig om udarbejdelsen af forslag.

Folketingets kontrol med administrationen er et problem for sig, der rummer to vigtige sider:

1. forholdet mellem administrationen og den enkelte borger.

2. administrationens udførelse af pålagte hverv.

Bl. a. oprettelsen af de stående udvalg gør det rimeligt at bringe klarhed til veje med hensyn til, hvor langt folketinget bør gå, uden at man antaster princippet om adskillelse mellem den lovgivende og den udøvende magt.

Ad 3. Folketinget og samfundsdebatten.

Folketingets placering som det centrale forum for samfundsdebatter er på tilbageslaget. Der er mange årsager dertil. En af dem er, at de former, hvorunder store dele af debatterne i tinget foregår, ikke er fulgt med tiden.

TV's udbredelse har skabt en ny situation. I vid udstrækning er væsentlige debatindlæg henlagt til TV-studier. Når der sker transmission fra folketingsalen, bidrager de korte, brudstykkeagtige glimt fra talerindlæg næppe til at skabe klarhed, men ofte til det modsatte — just på grund af det tidsmæssige pres. Samtidig er billederne fra salen, hvor der ofte er tyndt besat, med til at skabe det indtryk, at folketingsmedlemmerne ikke interesserer sig for diskussionerne.

Debatterne i folketingsalen har, alt taget i betragtning, i for høj grad udviklet sig til alene at løse den opgave, at partierne markerer deres synspunkter over for hinanden. For så vidt minder det, der foregår, mere om retssalens præsentation af stridende advokaters forskelligartede opfattelser.

Forslag til reformer.

Hvis det er et ledende synspunkt, at man vil styrke folketingets muligheder for at udøve en styrende rolle, så må der ske forandringer. Principielle demokratiske synspunkter taler for, at det bør være det folkevalgte organ, der fastlægger de principielle retningslinier for samfundsudviklingen. Netop i en tid, der er så stærkt præget af den tekniske udvikling, er der et stærkt behov for langsigtede beslut-

ninger og planlægning på længere sigt. Det er ikke muligt i ro og mag at vente på, at problemer og sager skal blive modne til en politisk afgørelse. Det er nødvendigt, at regering og folketing på et ofte ubehageligt tidspunkt træffer de afgørelser, der bestemmer, om udviklingen skal gå den ene eller den anden vej. Det er foran understreget, at det er svært for befolkningen at følge med i lovgivningsarbejdet. Et af de store spørgsmål, der melder sig, er, hvorledes man kan sikre, at der foregår en dybtgående oplysningsvirksomhed om, hvad folketinget beskæftiger sig med.

Det må anses for både muligt og ønskeligt at få folketinget med ind i den reelle lovgivningsproces på et tidligere tidspunkt, end det sker nu. Det er ikke hensigtsmæssigt eller tidssvarende, at folketinget altid stilles over for fuldt færdige forslag. Væsentlige forslag må fremlægges i notatform på et tidspunkt, hvor der er reelle valgmuligheder, og samtidig hermed må der fremlægges redegørelser for konsekvenserne af de forskellige muligheder. Kun i de tilfælde kan man sikre folketinget mulighed for en fremadrettet og styrende virksomhed. Under forudsætning af, at folketinget går ind for retningslinier af denne karakter, vil det være særdeles hensigtsmæssigt at give større plads til generelle politiske drøftelser i folketinget. Man vil herved kunne sikre, at man bedre kan gennemføre tværgående diskussioner, bedre kunne sikre, at tingene ses i bredere sammenhæng. Det må ved tilrettelæggelsen af generelle debatter være en opgave at finde frem til den rigtige balance mellem de principielle drøftelser og behandlingen af konkrete lovforslag.

Formen for generelle debatter.

Der kan være tale om følgende grupper: 1) Debatten efter statsministerens åbningstale. 2) Debatter om de enkelte ministeriers virksomhed. 3) Debatter om større lovgivningsområder forud for lovenes udarbejdelse.

ad 1. Drøftelsen efter statsministerens åbningstale:

I grundlovens § 38 hedder det:

„Stk. 1. På det første møde i folketingsåret afgiver statsministeren en redegørelse for rigets almindelige stilling og de af regeringen påtænkte foranstaltninger.

Stk. 2. På grundlag af redegørelsen finder en almindelig forhandling sted.“

Under de nuværende former tilendebringes den almindelige forhandling — der føres på baggrund af statsministerens åbningstale — inden for et par dage. I hovedsagen deltager kun de af grupperne udpegede ordførere samt ministrene.